

ГАЄВСЬКИЙ Степан Юхимович (реліг. ім'я — Сильвестр; псевд. і крипт.: С. Гай, Л. Гайка, С. Смілянець, С. Юхимич, С. Г-кий, С. Г-ій, С. Ю., Ст. Г-кий; 09. 01. 1876, с. Михиринці Старокостянтин. пов. Волин. губ., нині Теофіпол. р-ну Хмельн. обл. — 09. 09. 1975, м. Мельбурн, Австралія) — літературознавець і мовознавець, церковний діяч. Батько **Л. Гаєвської-Денес**. Дійсний член НТШ, УВАН в Австралії. Учасник рос.-япон., 1-ї світ. воен. Закін. Житомир. духовну семінарію (1900), Університет св. Володимира у Києві (1912; зі ступ. магістра). Учителював. 1917 працював у Ген. секретаріаті УЦР, 1918–19 — секр. Держ. канцелярії Директорії УНР та доцент (від 1920 — проф.) Кам'янець-Поділ. університету. 1921 заарешт. за участь у відродженні УАПЦ. Після звільнення повернувся до Києва: до 1930 — проф. високих шкіл та пед. інститутів, н. с. ВУАН. Брав участь у підготовці «Словника української мови» за ред. С. Єфремова та А. Ніковського (т. 1–3, К., 1927–28). У 1932 вдруге заарешт., звільн. 1933, виїхав до Алма-Ати (нині Алмати), згодом — до Ташкента. 1940–41 — у Кременчуц. пед. інституті (Полтав. обл.). У травні 1942 признач. Лубен. єпископом УАПЦ. Як реліг. діяч заборон. укр. церкви зазнав переслідувань. 1943 емігрував до Німеччини, від 1949 — в Австралії. Жив у Сідней, мав окрему парафію св. Афанасія Лубенського. Від 1953 — єпископ-вікарій архієпископа Івана Данилюка, на соборі УАПЦ обраний правлячим єпископом із титулом архієпископа Мельбурнського та Австралійсько-Новозеландського (1953–63). Прихильник об'єднання УАПЦ та її соборноправ. гілки в одній єпархії.

1962 очолив групу віруючих, невдоволених станом у митрополичій єпархії, 1965 приєднався до УПЦ під юрисдикцією Канад. митрополії. За ред. Г. вийшло декілька чисел «Церковного вісника» (Сідней), друкувався у ж. «Рідна церква» та укр. періодиці Австралії.

Основні праці

Київські списки повісті «Александрія». К., 1912; Теорія поезії. Кам'янець-Подільський, 1921; Літературна діяльність Ольги Кобилянської // Україна. 1928. Кн. 1; «Александрія» в давній українській літературі (Вступ і тексти). К., 1929; Церковний устрій в Україні. Новий Ульм, 1946; Заповіт митрополита Петра Могили. Корнберг, 1947; Франків «Мойсей»: Розвідка і текст поеми. Нью-Йорк, 1948; УАПЦ і партії для Батьківщини: Парафія св. Афанасія Лубенського в Сідней. Сідней, 1953; Іван Франко: Осн. ознаки творчості. Мельбурн, 1956; Берестейська унія 1596. Вінніпег, 1963.

Рекомендована література

1. Теодорович А. Українська Автокефальна Православна Церква в Австралії і Новій Зеландії // Українці в Австралії: Мат. до історії поселення українців в Австралії. Мельбурн, 1966;
2. Чигирин М. Правлячі єпископи. Владика Сильвестр // Альманах з нагоди 40-ліття УАПЦ в Австралії і Новій Зеландії. 1948–1988. Сідней, 1988.

П. В. Одарченко

Бібліографічний опис:

Гаєвський Степан Юхимович / П. В. Одарченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-28138>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).